

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Zastosowanie koncepcji *Therapeutic Jurisprudence* na przykładzie wybranych instytucji wrażliwych psychologicznie w indywidualnym prawie pracy

W niniejszej rozprawie doktorskiej omówiono założenia oryginalnej koncepcji *Therapeutic Jurisprudence* i możliwość jej zastosowania na przykładzie instytucji wrażliwych psychologicznie w indywidualnym prawie pracy, takich jak dialog, rozwiązywanie konfliktów oraz mobbing. Głównym problemem badawczym było ustalenie, czy względy terapeutyczne (tj. korzystne dla psychiki odbiorców prawa) są brane pod uwagę w przepisach prawa materialnego i postawie sędziów w odniesieniu do wyżej wskazanych problemów.

W rozprawie wykorzystano kilka metod badawczych, tj. metodę formalno-dogmatyczną, przegląd literatury prawniczej, filozoficznej i psychologicznej, badanie aktowe orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych.

W rozdziale I przedstawiono najważniejsze założenia koncepcji *Therapeutic Jurisprudence* oraz jej kluczowe wartości. Naświetlono przede wszystkim znaczenie funkcji terapeutycznej i transformatywnej prawa, postulowanych przez twórców tej idei.

Rozdział II stanowi kontynuację rozważań z rozdziału I w zakresie naczelnej wartości *Therapeutic Jurisprudence*, tj. godności, będącej łącznikiem między filozofią prawa a indywidualnym prawem pracy i aspektami psychologicznymi.

W rozdziale III przeprowadzono ilustrację praktycznego zastosowania tytułowej koncepcji w zakresie obrazu pracownika wyłaniającego się z analizy przepisów kodeksu pracy oraz instytucji dialogu, dyskursu i rozwiązywania konfliktów.

W rozdziale IV omówiono jedno z miejsc wrażliwych psychologicznie (*psychological soft-spot*) w indywidualnym prawie pracy, jakim jest mobbing. Przede wszystkim naświetlono definicję tego zjawiska i praktyczne problemy z nim związane. Część zrębową rozdziału stanowi analiza orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych, a przewodnim motywem tego badania był przykład „wzorca ofiary rozsądnej”.

Całość rozprawy została zwieńczona rozdziałem podsumowującym, zawierającym najważniejsze wnioski oraz bibliografią. W pracy ustalono, że pożądane jest rozszerzenie katalogu funkcji prawa o funkcję terapeutyczną i transformatywną oraz zwrócenie uwagi na miejsca wrażliwe psychologicznie w prawie. Konieczne jest także bardziej humanistyczne

podejście w tworzeniu i stosowaniu prawa, koncentrujące się nie tylko wokół tzw. *legal needs*, czyli interesu prawnego, ale także *human needs*, a więc ludzkich potrzeb i *rights plus*, czyli innych, pozaprawnych interesów, które prawo także powinno brać pod uwagę. Rozwój teorii prawa o koncepcję *Therapeutic Jurisprudence* jest korzystny nie tylko dla samej teorii prawa, ale przede wszystkim dla konkretnych nauk dogmatycznych.